چىلىم چېكىشنىڭ ھۆكمى ۋە ئۇنىڭ زىيىنى توغرىسىدا

[الأويغورية - ئۇيغۇرچە - uyghur]

پەزىلەتلىك شەيخ مۇھەممەد سالىھ ئەلمۇنەججىد

تەرجىمە قىلغۇچى: سەيپىددىن ئەبۇ ئابدۇلئەزىز

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: نىزامىددىن تەمكىنى

نەشىر ھوقۇقى مۇسۇلمانلارغا مەنسۇپ

2014 - 1435

IslamHouse.com

حكم التدخين عن طريق "الأرجيلة" - الشيشة - وبيان مضار ذلك

« باللغة الأويغورية »

فضيلة الشيخ محمد صالح المنجد

ترجمة: سيف الدين أبو عبد العزيز

مراجعة: نظام الدين تمكيني

2014 - 1435

IslamHouse.com

چىلىم چېكىشنىڭ ھۆكمى ۋە ئۇنىڭ زىيىنى توغرىسىدا

127312-نومۇرلۇق سوئال

سوئال:

چىلىم چېكىش ھاراممۇ؟ چىلىمگە كۆك تاماكا ياكى باشقا زەھەرلىك م اددىلارنى ئىشلەتمەستىن گۈل سۈيى ئىشلەتسىمۇ ئوخشاشلا ھارام بولامدۇ؟، بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمىز.

جاۋاب:

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر.

بىرىنچى: تاماكا سەۋەبىدىن كېسەل بولغانلارنى ھېسابلىمىغاندىمۇ تاماكىنىڭ ھازىرقى زاماندا كىشىلەر كۆپلەپ ئىستېمال قىلىۋاتقان ئەڭ زەھەرلىك ۋە نىجىس نەرسە ئىكەنلىكىدە ھېچ شەك يوق . تاماكا چېكىش سەۋەبىدىن يىلىغا نۇرغۇن كىشىلەر ھاياتىدىن ئايرىلىدۇ.

خەلقئارا سەھىيە تەشكىلاتىنىڭ 2008-يىلدىكى تەكشۈرۈش دوكلاتىغا قارىغاندا، تاماكا تەركىبىدىكى

نىكوتىن ماددىسىنى سۈمۈرۈش سەۋەبى بىلەن يىلىغا 5.4 مىلىيون كىشى ھاياتىدىن ئايرىلىدىكەن . يەنى ھەر كۈنى تاماكا سەۋەبىدىن ھاياتىدىن ئايرىلىدىغانلارنىڭ سانى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 140000 مىڭغا يېتىدۇ دېگەنلىكتۇر. بۇنىڭ ئالدىنى ئ ىلىش ئۈچۈن تىزدىن چارە-تەدبىر قوللۇنىلمىسا، 2020-يىلىغا بارغاندا تاماكا تەركىبىدىكى زەھەرلىك ماددا سەۋەبىدىن ھەر يىلى ھاياتىدىن ئايرىلىدىغانلارنىڭ سانى 10 مىلىيونغا يېتىدىكەن.

بىز 7432- ۋە 10922-نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىدا زەھەرلىك چېكىملىككە ئىشلىت ىدىغان ئۆسۈملۈكلەرنى تىرىش، ئىلىپ- سىتىش ۋە بۇ نىجىس ئۆسۈملۈكنى ئىستىمال قىلىشنىڭ ھاراملىقى توغرىسىدا تەپسىلى جاۋاپ بەردۇق.

ئىككىنچى: چىلىم چېكىش ئارقىلىق ئىستىمال قىلىنىدىغان زەھەرلىك ماددىلار ئادەتتە ئورالغان تاماكىدىكى زەھەرلىك ماددىلاردىن ھېچ پەرق لەنمەيدۇ بەلكى ئۇنىڭ زىيىنى تاماكىنىڭ زىيىنىدىن كۆپراقتۇر.

بەھرەيىندىكى "زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتى "نىڭ تور سەھىپىسىدە چىلىم

ئارقىلىق ئىستىمال قىلىنىدىغان ماددىلار توغرىسىدا مۇنداق بايانات ئېلان قىلىنغان:

بۇ ماددىلار تاماكا تەركىبىد   ە شەكىللەنگەن ماددىلاردىن ھېچ پەرقلەنمەيدۇ، بەلكى چىلىم ئارقىلىق ئىستىمال قىلىنىدىغان ماددىلارنىڭ تەركىبىدىكى زەھەرلىك ماددىنىڭ سانى   4000مىڭدىن ئاز ئەمەس . ئۇنىڭ مۇھىملىرى : نىكوتىن، زەھەرلىك گاز، كۆمۈر مېيى، ئېغىر مېتال، ئوت ئالغۇچى ماددىلار، راك كېسىلىگە سەۋەب بولىدىغان ماددىلار، خىمىيىلىك زىرائەت ماددىلىرى، ھاشارەتنى ئۆلتۈرىدىغان ماددىلار ۋە ئۇنىڭدىن باشقا نۇرغۇن زەھەرلىك ماددىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

زەھەرلىك ماددا ئىشلەپ چىقىرىدىغان بەزى شىركەتلەر چىلىم ئارقىلىق ئىستىمال قىلىنىدىغان ماددىلارنىڭ تۇ رلىرىدىن كۆمۈر مېيى ماددىسىنىڭ ھەممىسىنى ياكى بىر قىسمىنى تازىلاپ پىششىقلاپ ئىشلىگەنلىكىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ . شۇنداقتىمۇ ئۇلار چىلىم ئارقىلىق ئىستىمال قىلىنىدىغان چېكىملىك ماددىسىغا تەركىۋى ئېنىق بولمىغان بەزى تەم ۋە خۇشبۇي ماددىلارنى قاتىدىغان بولۇپ، بىز ئۇن   ىڭدىن كىلىدىغان زىياننىڭ مىقدارىنى ئېنىق بىلەلمەيمىز .

بەزىلەرنىڭ چىلىم ئارقىلىق ئىستىمال قىلىنىدىغان ماددىلارنىڭ تاماكىغا ئوخشاش خەتىرى يوق دېگەن سۆزى ھەرگىزمۇ توغرا ئەمەس . سەئۇدى ئەرەبىستاندا تۆت يىل جەريانىدا ئېلىپ بېرىلغان تەتقىقات ۋە تەكشۈرۈش نەتى جىسىدىن شۇ ئىسپاتلاندىكى، چىلىمدا ئىستىمال قىلىنىدىغان شىرىلىك ماددا ساپ زەھەرلىك ماددا بولۇپ، شىركەتلەر سەھىيە تەشكىلاتىنىڭ كۆزىتىشى ياكى تەكشۈرۈشىگە قويماستىن ئۇنىڭ تەركىبىگە يەنە تۈرلۈك رەڭلىك ماددىلارنى ئارىلاشتۇرغان. تەكشۈرۈش ئارقىلىق مەزكۇر ماددىنىڭ راك ۋە ئۇنىڭدىن باشقا ھەر تۈرلۈك كېسەللىكلەرگە سەۋەب بولىدىغانلىقى ئىسپاتلاندى.

بۇنىڭ تۈرلىرى ئىچىدىكى "ئەلجىراك" دەپ ئاتىلىدىغان چېكىملىك تۈرى 15% كۆك تاماكىغا ئەسەل، مېۋە ۋە ئۇنىڭدىن باشقا كۆپىتۈرۈش ئۈچۈن بەزى خىمىيىلىك ماددىلارنى ئارىلاشتۇرۇپ پىششى قلاپ ئىشلەيدۇ.

ئۈچىنچى: بەزى ساددا كىشىلەر چىلىم ئارقىلىق تاماكا چېكىشنى ھالال، ئۇنىڭ تۈتۈنى چىلىمدىكى سۇيۇقلۇق ئارقىلىق چىقىپ كېتىدۇ دەپ قارايدۇ . بۇ

توغرىدىن بەكلام چەتنەپ كەتكەنلىك ھېسابلىنىدۇ .
ئەمما تەجرىبىلىك كىشىلەر مۇنداق دەيدۇ:
1-چىلىمنى بىر قېتىم شوراش ئاز بولغاندا 10 تال سىگارېت چەككەنگە باراۋەر كېلىدۇ.
2-شىرىلىك چېكىملىك بىرقىسمىنىڭ چىلىمدا كۆيۈشى چىلىمدىكى زەھەرلىك ماددىنى تېخىمۇ كۈچەيتىدۇ.
3-بىر چىلىمنى بىر قانچە كىشى ئىشلەتكەنلىكتىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بەزى كېسەللىكلەرنىڭ تارقىلىش ئېھتىماللىقى زور بولىدۇ.
4-چىلىمنىڭ سۈيى چىلىمدىكى تاماكا ماددىسى ئۆز ئىچىگە ئالغان راك ۋە باشقا كېسەللىكلەرگە سەۋەپ بولىدىغان زەھەرلىك ماددىلارنى يوق قىلىۋېتەلمەيدۇ.
بەھرەيندىكى"زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتى" تور بېتىدە مۇنداق بايان قىلىنغان : كۆپچىلىك كىشىلەر چىلىم چېكىشنىڭ زىيىنى تاماكا(سىگارېت) چېكىشنىڭ زىيىنىدىن ئاز بولىدۇ دەپ قارايدۇ. بۇ ئىنتايىن ئاددى قاراشتۇر . چۈنكى ئۇلار چىلىمدا بار بولغان سۇنىڭ ئارى سىدىن ئۆتكەن تۈتۈن زىيانلىق ماددىلارنى پۈركىيدۇ، شۇنىڭ بىلەن چىلىم چېكىش ئارقىلىق كېلىدىغان زىياننىڭ نىسبىتى

تۆۋەنلەيدۇ دەپ قارايدۇ . ئەمما چىلىم چەككۇچىنىڭ ئېغىزىدىن چىققان تۈتۈننى تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە، بۇ قاراشنىڭ خاتا ئىكەنلىكى ئاشكارا بولدى . چۈنكى ئېغىزدىن چىققان شۇ تۈتۈنمۇ تاماكا تەركىبىدە بار بولغان زەھەرلىك ماددىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن شۇ ئىسپاتلاندىكى:

1- چىلىم چېكىش دائىم خۇمار قىلىدۇ.

2- چىلىم چېكىش ئۆپكىنىڭ نورمال ھەرىكىتىنى تۆۋەنلىتىدۇ، ئۆپكىنىڭ ئىششىپ كېتىشى، تەر ەپلىرىنىڭ ياللۇغلىنىشىغا سەۋەپ بولىدۇ. بۇ كېسەل ئېغىرلاشقانسىرى ئىنساندا ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرۇش كۈچى ئاجىزلايدۇ.

3- چىلىم چېكىش ئۆپكە، ئېغىز بوشلۇقى، كاناي ۋە ئاشقازان راكى قاتارلىق كېسەللەرگە سەۋەپ بولىدۇ.

4- چىلىم چېكىش قان تەركىبىدىكى كاربۇن گازىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلىشىگە سەۋەپ بولىدۇ.

5- چىلىم چېكىش ئەر-ئاياللاردا ئۇرۇقدانلارنىڭ كەمىيىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

6- چىلىم چەككەنلەرنىڭ ئۆپكە سىل كېسىلىگە گىرىپتار بولۇش نىسبىتى يۇقىرى بولىدۇ.

7- چىلىم چېكىش دائىم چىلىم چېكىدىغان ئاياللار هامىلدار بولغاندا قورساقتىكى تۆرەلمىنىڭ ۋەزنى تۆۋەنلەيدۇ، شۇنداقلا تۆرەلمە كەلگۈسىدە نەپەس يالLۇغى كېسىلىگە گىرىپتار بولىشى ياكى تۇغۇلۇپلا ئۇشتۇمتۇت ئۆلۈپ كېتىشىگە سەۋەپ بولىشى مۇمكىن.

8- چىلىم چەككۈچى هەر قېتىم نەپەس ئالغاندا ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنىڭ كىيى مىدىن سېسىق پۇراقلار تارايدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ئاۋازىنىڭ غاراڭ- غۇرۇڭ بولىشى، كۆز قارچۇقلىرىنىڭ قىزىرىپ كېتىشىگە سەۋەپ بولىدۇ. شۇنداقلا مۇددەتتىن بۇرۇن يۈزى ۋە بەدەن تېرىسىگە قورۇق چۈشۈپ كېتىدۇ.

9- بۇنىڭدىن سىرت يەنە چىلىم چەككۈچى ئۆز ئۆيىنىڭ ماددى ۋە مە نىۋي مۇهىتىنى بۇزغۇچى هېسابلىنىدۇ.

يۇقىرىقى تەكشۈرۈش نەتىجىسى گە قارىغاندىمۇ چىلىم چېكىشنىڭ هارام ئىكەنلىكى ئوچۇق چىقىپ تۇرۇپتۇ.

شەيخ مۇهەممەد ئىبنى ئىبراهىم رەهىمەهۇللاهدى ن: ئورالغان تاماكا (سىگارىت) چېكىش بىلەن چىلىم چېكىشنىڭ ئارىسىدا نېمە پەرق بار ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ تاماكىنىڭ هارام ئىكەنلىكىنى تەپسىلى

چۈشەندۈرۈپ بولۇپ، مۇنداق دېگەن : ئەگەر تاماكىنىڭ هارام ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، تاماكىنى قەغەزگە ئوراپ سىگارېت شەكلىدە ئىستىمال قىلىش ياكى چىلىم ئارقىلىق ئىستىمال قىلىش، يەنى ساپ تاماكا ماددىسى نى ئىستىمال قىلىش بىلەن ئۇنىڭغا ئارىلاشتۇرۇلغان ماددىلارنى ئىستىمال قىلىشنىڭ ئارىسىدا هېچ پەرق يوق، گەرچە ئىسىم ئۆزگەرسىمۇ ماهىيەت ئۆزگەرمەيدۇ. هارام نەرسە باشقا بىر نەرسىگە ئارىلاشتۇرۇلسا، ئۇ نەرسىنىڭ ئەسلىدىكى هاراملىقى ئۆز هالىتىدە تۇرىۋېرىدۇ . بۇ توغرى دا پەيغەمبەرئەلەيهىسسالام مۇنداق دېگەن : «قىيامەت يېقىنلاشقاندا بىر بۆلەك كىشىلەر كېلىدۇ، ئۇلار هاراقنىڭ ئىسمىنى ئۆزگەرتىپ باشقا بىر ئىسىم بىلەن ئىچىدۇ.» [ئىمام ئەهمەد رىۋايىتى. شەيخ ئەلبانى رەهىمەهۇللاھ بۇ هەدىسنى سەهىھ هەدىسلەر توپلىمى 414-هەدىستە كەلتۈرگ ەن]. شەيخ مۇهەممەد ئىبنى ئىبراهىم پەتىۋالار توپلىمى 12-توم 90-بەت.

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات، دىنى پەتىۋا كومىتېتى ئالىملىرى مۇنداق دەيدۇ : " چىلىم، تاماكا قاتارلىقلار هارام قىلىنغان نىجىس نەرسىلەردىن بولۇپ، ئۇنىڭ تەركىبىدە ئىنسان بەدىنىگە زىيان لىق بولغان

ماددىلار مەۋجۇتتۇر . شۇنداقلا پۇل- مالنى ئىسراپ قىلغانلىقتۇر. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: ﴿وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ﴾ تەرجىمىسى: «ئۇلارغا پاك نەرسىلەرنى ھالال قىلىدۇ، ناپاك نەرسىلە رنى ھارام قىلىدۇ .» [سۈرە ئەئراف 157- ئايەتنىڭ بىرقىسمى].

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغان سەھىھ ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئۆزگەرمىگۇ ۋە باشقىلارغىمۇ زىيان يەتكۈزۈش توغرا بولمايدۇ .» شۇنىڭ ئۈچۈن چىلىم ۋە تاماكا قاتارلىق چېكىملىكلەرنى ئىستىمال قىلىش، باشقىلارغا سېتىش ۋە جەمئىيەتتە تارقىتىش- راۋاجلاندۇرۇش توغرا بولمايدۇ . [پەتىۋادا: شەيخ ئابدۇل ئەزىز ئىبنى ئابدۇللاھ ئالى شەيخ، شەيخ ئابدۇللاھ ئىبنى غۇدەييان، شەيخ سالىھ ئەلپەۋزان ۋە شەيخ بەكرى ئەبۇ زەيد قاتارلىقلار. دائىمىي كومىتېت پەتىۋاسى26\351].

تۆتىنچى: ئەمما سىزنىڭ سوئالىڭىز : چىلىمنى تاماكا ماددىسى قوشماي پەقەت گۈل سۈيى بىلەن ئىستىمال قىلىش توغرىسىدا بولۇپ، ئۇ قانداق گۈل سۈيى بىز بۇنى بىلمەيمىز ۋە بۇنداق بولىشىنى

تەسەۋۋۇرمۇ قىلمايمىز، ئۇنداقتا چىلىمدا كۆيىدىغىنى قانداق ماددا ؟! ئۇنىڭدىن سۈمۈرىلىدىغان نەرسىچۇ؟، بۇ ئىنسانىنىڭ تەسەۋۋۇر ىدىن شاخلاپ چىققان نامەلۇم نەرسىگە ھۆكۈم قىلىشتۇر . مەسىلىنى ئوچۇقلاشتۇرۇپ يەنە بىر قېتىم قايتا سورىشىڭىزنى تەۋسىيە قىلىمىز.

ھەممىدىن توغرىنى بىلگۈچى جانابى ئاللاھتۇر.